

LUND UNIVERSITY

De regionala visionerna skjuter sig själva i foten

Ek, Richard

Published in:
Gränsbrytning

2006

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Ek, R. (2006). De regionala visionerna skjuter sig själva i foten. *Gränsbrytning*, (2006-07-01), 4-5.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Titelförslag: De regionala visionerna skjuter sig själv i foten

De regionala organisationerna uttrycker ibland en frustration över att deras regionala visioner inte får riktigt fäste hos allmänheten (detta gäller främst regioner som konstruerats utifrån en tillväxtidé, som Öresundsregionen). Den regionala visionen som en intellektuell konstruktion beskrivs då ofta som för abstrakt, för långt från människors vardag. Stor energi läggs ner på att göra den abstrakta regionidén mer konkret: ”Tänk dig att ditt hus blir dubbelt så stort i ett enda trollslag”, osv. Men att påstå att regionala visioner och ambitioner är för diffusa eller för fränkopplade människors vardag är rent nys.

För det första, regionala visioner är abstrakta tankekonstruktioner. Regioner är som alla geografiska begrepp från början intellektuella begreppsverktyg människor använder sig av för att skapa en omvärldsförståelse. För det andra, regionala visioner är politiska, i bred mening (ibland också i mer snäv bemärkelse). Allt tänkande och handlande som görs med intentionen att göra en skillnad eller utgöra en påverkan är av politisk art. För det tredje, ”allmänheten” inser att de regionala visionerna är politiska, avsedda att göra skillnad. Varför då denna, till synes, likgiltighet, eller i varje fall brist på engagemang?

Jo, regionernas invånare inser att regionen är en postpolitisk konstruktion. Postpolitik är för psykoanalytikern Slavoj Žižek resultatet av att politiska frågor omdefinierats så att de inte längre ses som politiska: ”den här frågan behöver vi inte diskutera fram en gemensam lösning på, kanske kompromissa eller rösta kring, för det här frågan är inte politisk och istället faller det på mig att bestämma på egen hand”. Politik blir i förlängningen management, den kontinuerliga skötseln av verksamhet. Žižeks diskussion rör sig på en annan analysnivå än regionen, han diskuterar den demokratiska utvecklingen i de liberala länderna i Europa, men Sverige får allt räknas dit, och regionerna i Sverige (eller någon annanstans) är inte fränkopplade samhället i övrigt, de är samhället. Demokratitillståndet i regionerna blir en värdemätare på det samhälleliga demokratitillståndet i stort. Hur står det då till med demokratins tillstånd, och i förlängningen det politiska tillståndet, i de regioner som skapats de senaste 15 åren för att bryta gränser, få EU-bidrag etc.?

Ifall vi tittar på vad forskare skrivit står det klart att regionerna i Europa, i synnerhet de transnationella regionerna, är teknokratiska och dromokratiska snarare än genuint demokratiska. De är teknokratiska i den meningen att de är kartografiska produkter skapade av tjänstemän och experter, inte folkvalda politiker. De är dromokratiska (dromos är grekiska för ”snabb”) på så sätt att de är konstruerade utifrån ett infrastruktur och rörlighetsperspektiv (fokuseringen på transporter etc. förstärker för övrigt den teknokratiska karaktären). Även ifall dessa regioner inte skapats genom ett odemokratiskt eller icke konstitutionellt förfarande, är det inte demokrati som är dess främsta kännetecken.

När regionerna är i första hand teknokratiska och dromokratiska definieras de regionala frågorna bort från det politiska. Det regionala blir det postpolitiska, och regionens invånare blir följaktligen i de regionala visionerna definierade som något annat än politiska varelser (grekiskans *polis* får ge vika för latinets *rego*, styre, som ordet region etymologiskt härstammar från). Slå upp vilken regional vision som helst: regionens invånare är främst en nytto- och vinstmaximerande individ som tacksamt utnyttjar de fördelar den teknokratiska infrastrukturregionen erbjuder. Personen här är inte en invånare som exempelvis ifrågasätter regionförstörelsens konsekvenser för hushåll med små barn där båda föräldrar pendlar långväga, eller diskuterar några andra mänskliga dimensioner som inte kommer fram i de

regionala drömmarna om endogen växtkraft och ständigt inflöde av personer ur den kreativa klassen.

När det regionala medborgaren reduceras till en konsument och pendlare agerar han eller hon därefter. ”Bryr ni er inte om mig (läs: vill ni inte se mig som en politiska varelse) bryr jag mig inte om er” (läs: jag är inte intresserad av era geografiska visioner). Bortdefinitionen av det politiska i de regionala visionerna skapar således en situation som förhindrar det ursprungliga målet med de regionala visionerna: allmänhetens uppslutning kring en viss utvecklingsriktning. De regionala visionerna blir i förlängningen sin egen värsta fiende, efterhand som de fortsätter att försvåra eller rentav omöjliggöra en diskussion kring det regionala, som når utanför regionaktörernas nätverkande gemenskaper.

Lästips:

Hall, Patrik; Sjövik, Kristian & Stubbergaard, Ylva (2005): *Nätverk söker förankring: Öresundsregionen i ett demokratiperspektiv*. Studentlitteratur, Lund.

Jensen, Ole B & Richardson, Tim (2004): *Making European Space. Mobility, Power and Territorial Identity*. Routledge, London.

Syssner, Josefina (2006): *What Kind of Regionalism?: Regionalism and Region Building in Northern European Peripheries*. Linköping Studies in Arts and Science, Linköping University.

Žižek, Slavoj (1999): *The Ticklish Subject: The Absent Centre of Political Ontology*. Verso, London.

Richard Ek

Institutionen för Service Management

Lunds universitet, Campus Helsingborg